

1900

1975

AARHUS TEATER

FESTFORESTILLING

I anledning af Aarhus Teaters

75 års jubilæum

Mandag 15. september 1975 kl. 20.00

ALLIGEVEL...

Forspil af Jens Kruuse

Prologus	Jørgen Fønss
Skuespilleren	Erno Müller
Eleven	Birgitte Bank-Mikkelsen
Tilskueren	Nis Bank-Mikkelsen
Regissøren	Jørn Walsøe

Isenesættelse: Ulf Stenbjørn

ROSE

En musikalsk historie fra Århus af Jørgen Ljungdahl
musik: Fini Høstrup

Isenesættelse og koreografi: Benny Poulsen

Der er en halv times pause ca. kl. 21.35
Forestillingen er forbi ca. kl. 23.00

INDVIELSEN

Digteren Herman Bang var blandt de mænd, der fra den første begyndelse med stor interesse fulgte arbejdet for rejsningen af Aarhus Teater og senere dets opførelse. Han skrev en lang række artikler i forskellige blade om det nye teater, og den her gengivne er fra selve åbningsdagen, 15. september 1900, trykt i »Aarhus Stiftstidende« under overskriften »Indvielsen« (datidens retskrivning bibeholdet).

Saa er altsaa Dagen kommen: Aarhus kan indvie sit Theater.

Huset er rejst, og det er smykket. Skuespillerne ere samlede og de have arbejdet. Tæppet kan gaa op.

Men for den, som har fulgt Tingene fra deres Begyndelse, stiger uvilkaarligt Tanken frem over Vejen, som er tilbagelagt, Vejen, der var at gaa, før man naaede saa langt – saa langt som til i Dag.

Da Tanken om et Bytheater var et Projekt eller ringere end et Projekt: et Fantasteri. Da de første Artikler skreves og betragtedes just som Avisartikler. Da efterhaanden de løst udkastede Idéer blev til faste Forslag, førte til videre Undersøgelser. Da Undersøgelserne affødt grundede Planer, og Planerne kaldte Offervilligheden til Live.

Da endelig Grund blev givet, Pengene tegnede, og Pengene skaffede. Da det første Spadestik blev gjort, og den første Sten blev lagt.

Da Huset kom under Tag, og da det første Gang viste sine skønne Linier. Da Udsmykningen begyndte, og Friserne første Gang viste deres arkitektoniske Kraft.

Hver Dag, mens Arbejdet skred og gik videre og blev fuldført og – stod færdigt som nu.

Hver Mand i Aarhus levede det vel tilsidst næsten med – det altsammen. Og hver Mand følte sin lille Del af Stolthed over dette Værk og Arbejde, som tilhørte alle.

Huset, der rejstes har da allerede, synes det mig, gjort en Art Gerning: det har været Samlingsmærke. Og Samlingsmærker er af de gode Ting.

Inderst Hjemmet, *saa* Ens By og *saa* Fædrelandet.

Det gælder om at samles om dem alle og tjene dem i Samfølelse.

Allerede mens det rejstes, har det ny Hus da sikkert nyttet Aarhus – styrket Byen. Nu, hvor Husets Arbejde kan begyndes, skal det virke endnu rigere og videre.

Med Landets første Bytheater er tillige skabt et nyt Hjemsted for hele Landets Scenekunst. Dette nye og faste Hus er ny Jord indvunden og kan blive en lykkelig Arne.

Truppens Sammensætning er allerede et Program.

Unge Folk paa et ungt Theater. Unge Kræfter til at løfte en ungt Værk. Det er, som det

skal være. En erfaren Leder, men en Hær af Ungdom – det baade passer Aarhus unge Publikum og giver Aarhus Theater sin Fremtidsbetydning for hele vor Scenekunst.

Aarhus' Tilskuerskare vil fastholdes, medens den Dag efter Dag ser unge Evner vinde Vinfang, Vækst og Styrke. Man vil gætte Løfterne, følge Kampene og hilse Sejrene.

Kampene, hvorigennem en ny scenisk Ungdom opdrages og vinder frem – videre frem i vor Scenekunst.

For det vil nok blive saaledes, at adskillige, mange vel, endogsaa vil drage bort igen, naar de synes deres Tid er kommen.

Men man bør ikke angstes ved denne Tanke. Aarhus Bytheater vil hurtigt vinde sin Plads blandt vore virkelige Scener, og nye Unge vil træde i deres Sted, som gik – medens Kunsten i Bytheatret bestandig bevarer den ubestemmelige Charme, den Førsteglød, den Hengivelse, som ene de unge Aar kan skænke – og som tidt . . . visner saa hurtigt hos »den Modnede«.

Desuden vil der lidt efter lidt blive en Stab tilbage: Kunstnere, som har faaet netop dette Hus kært og denne By og dette Publikum. Kunstnere, der bliver paa Aarhus Theater, fordi det Theater og intet andet er blevet dem et – Hjem.

Denne Stab af Skuespillere vil langsomt eller hurtigere skabe Huset Traditioner. Den vil præge Spillearten, den vil danne Huset sin egen Form og give det dets egen Drift.

Og i Bygningen af Sten, der indvies i Dag, vil ad Aare »en aandelig Bygning« være skabt – næret og skabt af selve Byens aandelige Luft.

Den Dag vil Aarhus have et Theater i sit eget Billede – og vort Land »et nyt Theater«.

En ny Aandsværdi.

. . . I Dag aabnes da Huset. Ogsaa jeg maa have Lov at hænge min Ønskekvist over dets Dør.

Og have Lov at lykønske Byen, der rejste det.

Aarhus er ærgerrig, og Aarhus har Kræfter. Fra Taget af det stolte Theater er der vel *dem*, som ser frem mod nye Maal og ny Fremgang – som langt borte skimter nye og endnu større Opgaver løste.

Held med!

Hvad man naaede, forpligter altid til at naa videre.

Herman Bang.